

במשפט תהיו בני אדם ולא מלאכים

פרשת קדושים וליום השואה

"לא תעשו עול במשפט" (ויקרא י"ט, ט"ו) רש"י מדגיש לנו מהו היחס של חז"ל למי שגורם לעוות במשפט. ככלל מגמת התורה בצווי "לא תעשה עול במשפט" היא שיצא הצדק לאור והאמת תתברר. ואם ישנו מאן דהוא הסובר לחוסר צדק בביתו, בממשלתו במדינתו או בעולם אומרת היהדות לכולם ולכל אחד יש חלק בחוסר צדק זה. ולכן כולם וכל אחד צריכים ליטול חלק לשיפור המצב. בדומה לאותו שופט על מנת שהוא יוכל להוציא משפט צדק יש עליו להיבחר באופן מקצועי להוציא משיקול פוליטי או משפחתי. על העדים לתת נתוני אמת, בעלי הדין לא יערימו כדי לזכות בדין. ומתוך כך, עפ"י הנתונים שלפניהם, הדיינים יפסקו דין אמת. אם אחד מהגורמים לא מתנהג ביושר זה יכול לגרום לעיוות הדין שכן "אין לדיין אלא מה שעיניו רואות ומה שלבו חושב". אחריתה של מציאות צודקת זאת ראשיתה באחריות אישית. זאת אומרת יהא האדם אשר יהיה עלול הוא למצוא את עצמו בכל מצב ובכל צד. 'מה ששנא עליך אל תעש לחבריך' בכל צד ובכל מצב. שבוע הבא נציין את יום השואה. מעשה השואה זאת דוגמה קיצונית לעוול במשפט הרווי בתועבה. לא רק היטלר היה אחראי לו אלא האוכלוסייה הגרמנית כולה והעולם. לצערנו אז והיום העוול במשפט לובש לו צורות אחרות. וכולנו אחראים לו גם היום. החל מדו"ח גולדסטון ומאשמות קשות ביותר, כגון ההאשמה שישראל מבצעת טבח בפלסטינים, אוספת את אבריהם הפנימיים, ומוכרת אותם תמורת כסף רב שבזכותו הכלכלה הישראלית משגשגת. ברור לכולם שזה מעורר גיחוך. אולם העובדה שהיא נדפסה בתזכיר רשמי של האו"ם, ועל ידי ארגון זכויות אדם מבלי שנבדקה, אומר דרשני. זה דוגמה טובה לעוול במשפט. העולם לא לומד שכל אחד עלול הוא בעצמו, יום אחד, להיות בצד שרוצה לקבל צדק. אני מקווה שלא יהיה מאוחר. "תחילה תקפו [הנאצים] את היהודים", כותב נימלר - אזרח גרמני, "לא פציתי פה. לא הייתי יהודי. אחר-כך תקפו את הקומוניסטים. לא פציתי פה. לא הייתי קומוניסט. אחר-כך תקפו את אנשי האיגודים המקצועיים. לא פציתי פה. לא הייתי איש האיגודים המקצועיים. אחר-כך תקפו אותי. ואז כבר לא היה איש שישמיע קולו למעני."

שבוע הבא אנו נזכור את הנספים ונשמח שהיום אנחנו כבר מסוגלים להגן על עצמנו ולראות עצמנו אחראים לחוסר צדק, לשקרים. לא כי אנו מלאכים אלא כי אנו בני אדם ועלולים למצוא עצמנו בכל צד.

שבת שלום

שרון שלום

רב קהילת קדושי ישראל